

Ongekend inzicht in het leven van een lepelaar

Sinagote
- Het levens-
verhaal van
een lepelaar.
Theunis
Piersma,
Petra de
Goeij, Willem
Bouten & Carl
Zuhorn.

Uitgeverij Noordboek. 224 pagina's. € 22,50.

Het inzicht in de trek van vogels kreeg een enorme impuls toen deze dieren zenders kregen, waarmee hun trekroutes en winterverblijven konden worden bepaald. Inmiddels kan het nog geavanceerder: de huidige zenders kunnen permanent mee blijven reizen met de vogels waarbij elke 10 minuten data verzameld worden, die uit te lezen zijn als de vogel zich binnen bereik van een ontvanger bevindt. Zo is de levensgeschiedenis van een vogel in beeld te krijgen. Dit boek beschrijft het levensverhaal van lepelaar

Sinagote. Sinagote, 'meisje uit Séné', naar de plek in Bretagne waar ze 's winters vaak is, werd na haar geboorte op Vlieland in 2006 geringd en in 2013 op Schiermonnikoog voorzien van een zender. Daardoor weten we nu dat zij al enkele jaren een nest heeft op Vlieland, vooral ook op het wad bij Vlieland foerageert, maar ook regelmatig elders op het wad te vinden is, in het Lauwersmeer of in slootjes bij Dokkum, zeker voor en na het broedseizoen. In het najaar vertrekt ze naar Bretagne – elk jaar naar dezelfde locatie – om in het voorjaar weer terug te keren. Soms op 50 m hoogte vliegend, maar soms ook op wel 1.100 m (!), afhankelijk van weer en wind. Het fascinerende boek beschrijft tot in detail wat Sinagote doet en ook de hele gemeenschap van mensen die haar volgt in al haar doen en laten. Daarbij gaat het boek trouwens ook in op de gebeurtenissen verder op de trekroute van veel lepelaars naar Mauritanië, terwijl Sinagote zelf dus niet verder gaat dan Bretagne. Het vlot leesbare boek, van veel foto's voorzien, geeft een ongekend inzicht in het leven van een

lepelaar, al is er relatief weinig duidelijk over haar doen en laten in de broedkolonie zelf. De foerageerpatronen en de trekroutes van Sinagote zijn heel voorspelbaar en ze reageert adequaat op veranderende voedselomstandigheden. Ze kent Bretagne net zo goed als het waddengebied. Tragisch is dat er steeds weer bedreigingen zijn op deze trekroute, zoals nieuwe windmolens. Het boek is zeer liefdevol geschreven en laat je na het lezen niet los. We weten nu veel meer over lepelaars, maar het boek roept ook heel veel vragen op. Sinagote is vaak in gezelschap van 'oude bekenden', maar ook regelmatig van haar dochter. Vast geen toeval, maar communiceren ze ook actief met elkaar? Zoeken ze elkaar zelfs op? En wat betekenen de zachte 'oekgeluiden' van de lepelaars voor een groep op trek gaat? Wie er de leiding heeft en de route bepaalt? Wat maakt dat Sinagote nooit verder gaat dan Bretagne en andere lepelaars uit dezelfde broedkolonie naar Mauritanië gaan? Zeer aanbevolen!

Bart van Tooren

De Grote vuurvlinder. Susan Oosterlaar. Kalenberg. 272 pagina's. € 27,50. Te koop op www.degrotevuurvlinder.nl, bij bezoekerscentrum Staatsbosbeheer in Ossenzijl, bezoekerscentrum Natuurmonumenten in Vollenhove en boekhandels in Steenwijk.

Een ode aan de grote vuurvlinder

Susan Oosterlaar, die in 2006 in de Weerribben-Wieden kwam wonen, werd zo betoverd door de grote vuurvlinder dat ze er een boek over schreef. Het zijn vooral haar foto's die de show stelen: de eitjes, de rupsjes, de poppen, de vlinders, de predatoren, de planten waarop vlinder en rups leven en het leefgebied van de grote vuurvlinder komen fraai in beeld. Maar ook in woord besteedt de schrijfster aandacht aan al deze aspecten. Voor amateurbiologen en leken is dit boek een prachtige introductie in het observeren van vlinders en al wat daarbij komt kijken. Als kers op de taart, voor de biologen althans, heeft ze grafieken en diagrammen van tellingen toegevoegd. Weliswaar valt er op deze figuren een en ander af te dingen – er ontbreekt bijvoorbeeld een duidelijke beschrijving hoe die tellingen zijn uitgevoerd – maar ze geven wel een indruk hoe het de vlinder in Nederland vergaat. De Grote vuurvlinder is bovenal een ode aan het gelijknamige beestje en een pleidooi voor bescherming ervan.

Mischa Brendel

